

Bijlage 1 Beleidsregels - Normenkader huishoudelijke ondersteuning

Uitgangspunten normenkader huishoudelijke ondersteuning gemeente Almelo

1. Voor de volledige onderbouwing van het door de gemeente Almelo gehanteerde normenkader huishoudelijke ondersteuning wordt verwezen naar de methodiek zoals deze door KPMG/HHM is ontwikkeld (hierna: het normenkader). Uitgangspunt is het leveren van maatwerk. Het normenkader is in samenwerking met aanbieders van huishoudelijke ondersteuning tot stand gekomen.
2. Een belangrijk uitgangspunt voor het toepassen van het normenkader is dat activiteiten in het kader van huishoudelijke ondersteuning altijd aanvullend zijn op de eigen kracht van de cliënt. De aanbieder neemt geen huishoudelijke activiteiten over die de cliënt zelf kan uitvoeren. De lokale toegang bepaalt met de cliënt welke activiteiten moeten worden overgenomen.
3. Waar mogelijk stimuleert de gemeente/de aanbieder de cliënt zelf huishoudelijke activiteiten uit te voeren. Alleen waar de cliënt dit aantoonbaar niet zelf kan, wordt huishoudelijke ondersteuning ingezet.
4. Van de cliënt wordt verwacht dat deze meewerkt aan geboden mogelijkheden om de inzet van huishoudelijke ondersteuning zo veel mogelijk te beperken. Dit geldt onder andere voor programma's gericht op het vergroten van de mogelijkheden van de cliënt om zelf huishoudelijke activiteiten te verrichten, zoals bijvoorbeeld Powerful Ageing en het mogelijk maken van de inzet van zorgtechnologie in de woning.

Gemiddelde inzet

1. Bij het bepalen van de omvang van de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde frequenties en tijdsbestedingen op basis van het HHM-protocol.
2. Per resultaatgebied is uitgewerkt hoeveel professionele inzet nodig is voor de verschillende resultaten in de gemiddelde cliëntsituatie en wat het effect hierop is van verschillende factoren.
3. Door uit te gaan van de "gemiddelde cliëntsituatie" en de mogelijkheid van meer of minder inzet kan het normenkader in iedere gemeente en voor iedere cliënt worden toegepast (sluitend aan het geldende gemeentelijke beleid, zie afbeelding 1.a. en 1.b.).
4. Bij toepassing van het normenkader maakt de toegang een optelsom van de resultaatgebieden waarbij de cliënt ondersteuning nodig heeft. Zo nodig wordt 'meer inzet' opgeteld, zie afbeelding 1.a en 1.b., en 'minder inzet' afgetrokken op basis van het HHM-protocol, zie afbeelding 1.a en 1.b. Er wordt (uiteindelijk) afgerond per 5 minuten. De toepassing van het protocol op deze onderwerpen behelst maatwerk.
5. De totale minuten van het normenkader worden op de volgende manier geïnterpreteerd:
 - De ondersteuningstijd, zoals in het kader weergegeven bij de gemiddelde cliëntsituatie, betreft volledige professionele overname van alle activiteiten. Dit vormt de basis voor het maatwerk voor de individuele cliënt;
 - De indicatie is in minuten per week/jaar;
 - De hulp verdeelt zelf de uit te voeren werkzaamheden en de beschikbaar gestelde minuten per week, in overleg met de cliënt. Zo worden uiteindelijk alle activiteiten uit het ondersteuningsplan met de overeengekomen frequentie uitgevoerd (dus ook de activiteiten die niet iedere week hoeven te worden uitgevoerd);
 - Het normenkader betreft de voor de hulp beschikbare totale tijd. Het betreft dus geen instructietijd voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. In ieder huishouden, in iedere situatie, is sprake van net weer wat andere verdelingen van activiteiten en van de tijd die dit kost;
 - In het normenkader is naast de directe tijd ook indirecte tijd opgenomen, dit is tijd die nodig is voor binnenkomen, afspraken maken, interactie met de cliënt en bijvoorbeeld het pakken en opruimen van schoonmaakmiddelen;
 - De geïndiceerde uren zijn daadwerkelijke uren. De hulp neemt pauze in eigen tijd; pauze is geen onderdeel van de indirecte tijd;
 - De totale tijd die conform het normenkader beschikbaar wordt gesteld, zien wij als het jaarlijks aantal minuten/ uren dat is te besteden ten behoeve van de te bereiken resultaten. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat deze totaaltijd toereikend is om te doen wat nodig is in de gemiddelde cliëntsituatie. Voorwaarde hiervoor is daarom dat goed onderzoek is gedaan naar de individuele situatie van de cliënt (keukentafelgesprek);
 - Met het normenkader kan een verantwoord niveau van een schoon, opgeruimd en georganiseerd huishouden worden gerealiseerd. Persoonlijke opvattingen van cliënten of

hulpen kunnen soms anders zijn dan waarop dit normenkader is gebaseerd. In die gevallen is het normenkader leidend, omdat deze op basis van onderzoek bij en met vele cliënten en in afstemming met diverse deskundigen tot stand is gekomen;

De gemiddelde inzet is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Het huishouden bestaat uit één of twee volwassenen zonder (thuiswonende) kinderen;
- Geen huisdieren aanwezig die extra inzet van ondersteuning vragen;
- Cliënt kan elementaire dagelijkse activiteiten (aanrecht afnemen en in het algemeen opruimen) zelf uitvoeren;
- Cliënt kan zelf niet bijdragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- Sociaal netwerk ontbreekt; er is geen ondersteuning van mantelzorgers;
- Er zijn geen beperkingen of belemmeringen bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuult of dat de woning extra schoon moet zijn;
- De woning is niet extra bewerkelijk of extra omvangrijk.

Niet- gemiddeld huishouden;

1. Een aantal factoren kan maken dat een situatie niet gemiddeld is, maar dat andere inzet nodig is door een andere frequentie van activiteiten of andere tijdsbesteding. Het gaat dan om de volgende factoren:
 - a. Kenmerken van de cliënt;
 - b. Kenmerken van het huishouden;
 - c. Kenmerken van de woning.
2. Als deze extra inzet noodzakelijk is kan het zijn dat er frequenter per week hulp moet worden geboden.

Kenmerken cliënt

1. Mogelijkheden cliënt zelf
 - Hier wordt gekeken naar de mogelijkheden van de cliënt om bij te dragen aan de uit te voeren activiteiten. Wanneer deze zeer beperkt zijn, kan meer inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. Dit hangt af van het kunnen bewegen, lopen, bukken en omhoog reiken, het vol kunnen houden van activiteiten, het kunnen overzien wat moet gebeuren en daadwerkelijk tot actie kunnen komen. Ook speelt hier de trainbaarheid en leerbaarheid van de cliënt mee. Zoals bijvoorbeeld de module Powerful Ageing. Interventies in het algemeen vallen hier ook onder: het ergonomisch maken van de woning en de inzet van hulpmiddelen (bijvoorbeeld de wasmachine op ooghoogte zetten, inzetten swiffer of stok) en zorgtechnologie.
2. Beperkingen en belemmeringen van de cliënt
 - Hier wordt gekeken naar de beperkingen en belemmeringen van de cliënt die gevolgen hebben voor de benodigde inzet. Naarmate een cliënt meer beperkingen en belemmering ervaart, kan meer inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. Leidend is de hoeveelheid extra ondersteuning die nodig is; niet de problematiek als zodanig. Voorbeelden zijn Huntington, ALS, Parkinson, dementie, visuele beperking, revalidatie, bedlegerig, psychische aandoeningen, verslaving/alcoholisme e.d. Dit kan op twee manieren uitwerken:
 1. Het kan nodig zijn extra vaak schoon te maken of te wassen, doordat meer vervuiling optreedt. Bijvoorbeeld als gevolg van rolstoelgebruik, ernstige incontinentie, overmatig zweten, (ernstige) tremoren, besmet wasgoed (bijvoorbeeld bij chemokuur of Norovirus).
 2. Het kan nodig zijn de woning extra goed schoon te maken. Ter voorkoming van problemen bij de cliënt voortkomend uit bijvoorbeeld allergie, astma, longemfyseem, COPD.
3. Ondersteuning vanuit mantelzorgers, sociaal netwerk en vrijwilligers
 - Hier wordt gekeken of er ondersteuning wordt geboden vanuit mantelzorgers, het netwerk van de cliënt en eventuele vrijwilligers. Afhankelijk van de hoeveelheid ondersteuning die wordt geboden kan minder professionele inzet vanuit de gemeente noodzakelijk zijn omdat een deel activiteiten door niet-professionals wordt gedaan.

Kenmerken huishouden

1. Samenstelling van het huishouden

- Hier wordt gekeken naar het aantal personen en de leeftijd van leden in het huishouden. Als sprake is van een huishouden van twee personen, is niet per se extra inzet nodig. Dit is bijvoorbeeld wel het geval als zij gescheiden slapen, waardoor een extra slaapkamer in gebruik is. Het kan ook betekenen dat er minder ondersteuning nodig is, omdat de partner een deel van de activiteiten uitvoert (gebruikelijke hulp). De aanwezigheid van een kind of kinderen kan leiden tot extra noodzaak van inzet van ondersteuning. Dit is mede afhankelijk van de leeftijd en leefstijl van de betreffende kinderen en van de bijdrage die het kind levert in de huishouding (leeftijdsafhankelijk).
- Als er kinderen zijn, zijn er vaak ook meer ruimten in gebruik. Een kind kan eventueel ook een bijdrage leveren in de vorm van mantelzorg en daarmee de benodigde extra inzet beperken of opheffen. Bij een kind kan ook sprake zijn van bijzonderheden (ziekte of beperking) die maken dat extra inzet van ondersteuning nodig is.

2. Huisdieren

- Door de aanwezigheid van één of meer huisdieren in het huishouden, kan door meer vervuiling extra inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen, dit staat los van de verzorging van huisdieren. Een huisdier vraagt niet altijd extra benodigde inzet (goudvis in een kom, een niet verharende hond, etc.). Een huisdier heeft vaak ook een functie ten aanzien van participatie en eenzaamheidsbestrijding. In voorkomende gevallen wordt 15 minuten extra toegekend, ongeacht het soort en aantal huisdieren. Het uitgangspunt is namelijk dat de gevolgen van huisdieren op de omvang van de schoonmaaktaak en het zoeken van oplossingen daarvoor in de eerste plaats tot de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager behoren.

Kenmerken woning

1. Inrichting van de woning

- Er kan extra inzet nodig zijn doordat er bijvoorbeeld extra veel beeldjes of fotolijstjes in de woonkamer staan of een groot aantal meubelstukken in de ruimte. Het gaat in dit geval om de extreme situaties, waarin de inrichting niet een aanzienlijke extra ondersteuning vergt. De inrichting van de woning is een eigen keuze, hier wordt geen meer inzet op ingezet.

2. Bewerkelijkheid van de woning

- Er kan extra inzet nodig zijn door bouwkundige en externe factoren, bijvoorbeeld de ouderdom van het huis, de staat van onderhoud, de aard van de wand- of vloerafwerking, de aard van de deuren, schuine wanden, hoogte van de plafonds, tocht en stof, eventuele gangetjes en hoekjes.

3. Omvang van de woning

- Een grote woning kan, maar hoeft niet per se meer inzet te vragen. Een extra grote oppervlakte van de in gebruik zijnde ruimten kan meer tijd vergen om bijvoorbeeld stof te zuigen, maar kan het stofzuigen ook makkelijker maken omdat je makkelijk overal omheen kunt werken. Een extra slaapkamer die daadwerkelijk in gebruik is als slaapkamer vergt extra tijd. Hoeveel extra tijd hangt af van het gebruik. Bij dagelijks intensief gebruik wordt er meer tijd geïndiceerd dan wanneer de slaapkamer niet dagelijks intensief wordt gebruikt.

Werkwijze normenkader

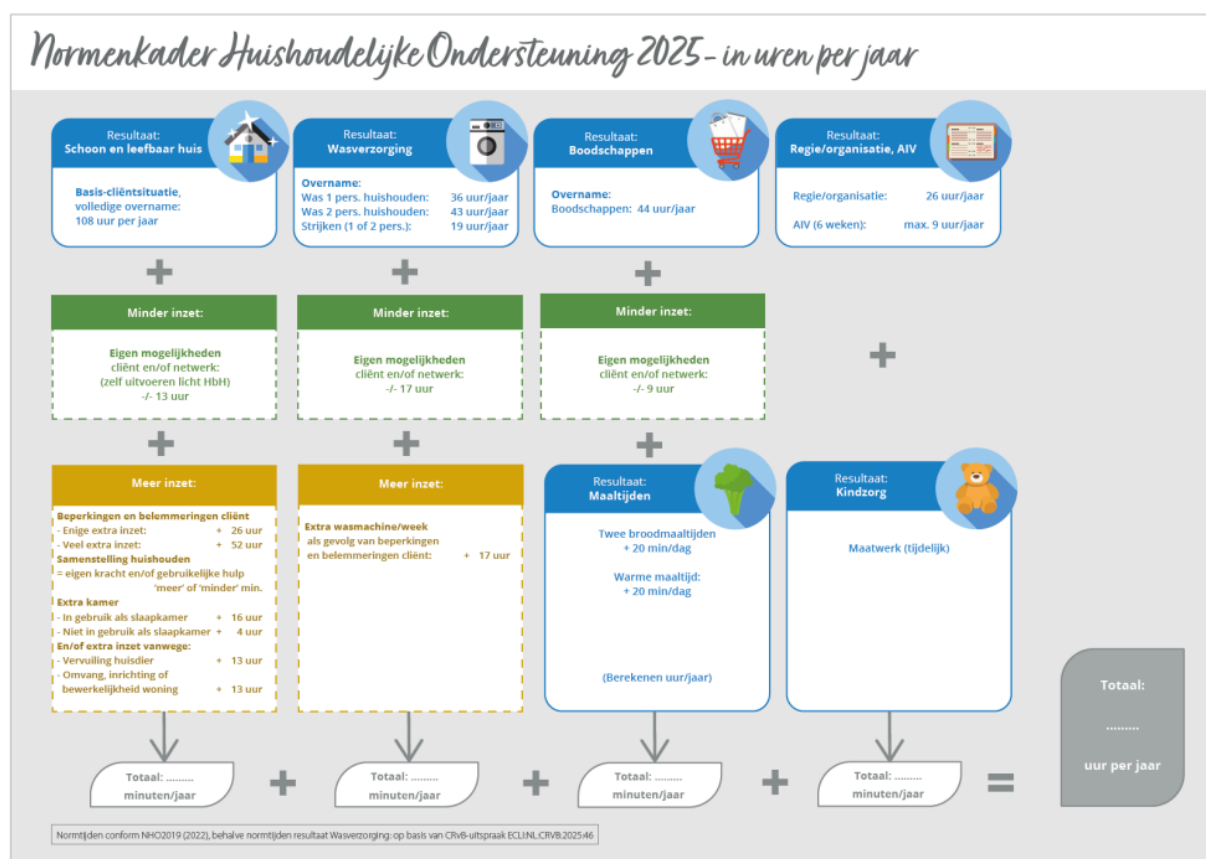
1. Uitgangspunt is dat het onderzoek zoals genoemd in artikel 2.4 van de Verordening wordt gehanteerd. Hierbij wordt in het kader van het huishouden rekening gehouden met activiteiten die redelijkerwijs verwacht mogen worden van huisgenoten (waaronder partner en inwonende kinderen) en activiteiten die door mantelzorgers worden verricht.
2. Huishoudelijke ondersteuning is een minimale voorziening, dat wil zeggen dat de ondersteuning alleen wordt toegekend voor noodzakelijke activiteiten binnen de essentiële woonfuncties, die niet door de cliënt zelf kunnen worden uitgevoerd. Hierbij worden alleen de ruimten (limitatief: sanitaire ruimte(n), keuken, woonkamer, slaapkamer(s), hal/trap naar de hiervoor genoemde ruimten) die in gebruik zijn van de bewoner(s) schoongemaakt.
3. Bepaald wordt welke huishoudelijke activiteiten de cliënt zelf uit kan voeren en welke activiteiten door de aanbieder van huishoudelijke ondersteuning moeten worden uitgevoerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het normenkader waarbij tevens met de cliënt gekeken wordt naar "meer" en "minder" inzet. De via het normenkader vast te stellen indicatie (aantal minuten huishoudelijke ondersteuning 'per week' en de normtijd die weergegeven is in 'uren per jaar') is de voor de medewerker van de aanbieder van huishoudelijke ondersteuning beschikbare totale tijd. Binnen

deze tijd moeten alle over te nemen huishoudelijke activiteiten worden uitgevoerd. Naast directe tijd is ook indirecte tijd (tijd nodig voor binnenkomen, afspraken maken, interactie met de cliënt en pakken en opruimen schoonmaakmiddelen) in het normenkader opgenomen.

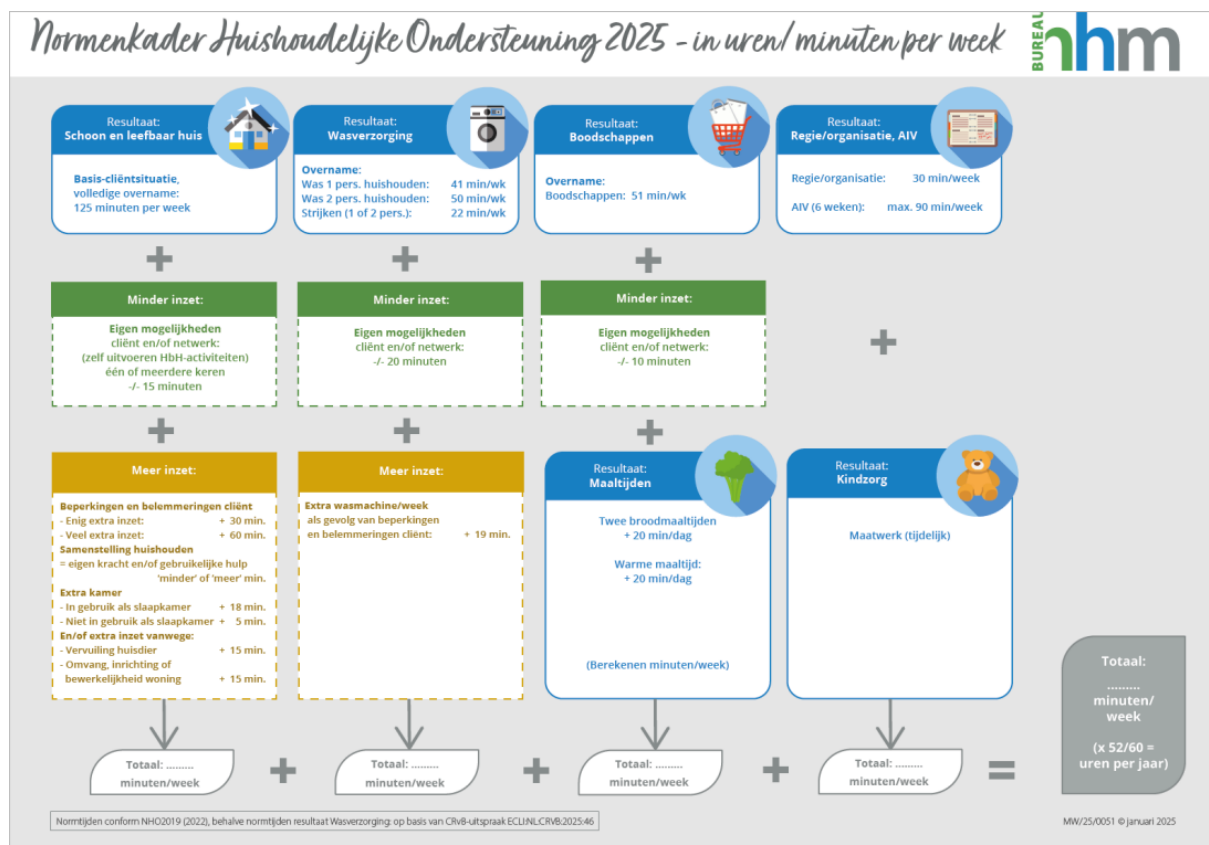
Het normenkader huishoudelijke ondersteuning 2025

1. Onderstaande afbeelding geeft het normenkader voor de huishoudelijke ondersteuning weer. Per resultaatgebied is uitgewerkt hoeveel professionele inzet nodig is voor de verschillende resultaten in de gemiddelde cliëntsituatie en wat het effect hierop is van verschillende factoren.
2. De normtijden zijn weergegeven als 'uren per jaar'. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de landelijke beweging als gevolg van de uitspraak van de CRvB om tijdbesteding inzichtelijk te maken voor de cliënt en daarmee diens rechtspositie te bewaken. Tegelijk wordt flexibele toepassing naar individuele cliëntsituaties mogelijk, zodat er ruimte is voor het maatwerk dat van week tot week nodig is.
3. Bij toepassing van het normenkader maakt de toegang een optelsom van de resultaatgebieden waarbij de cliënt ondersteuning nodig heeft.
4. Zo nodig wordt 'meer inzet' opgeteld, zie afbeelding 1.a en 1.b., en 'minder inzet' afgetrokken op basis van het normenkader, zie afbeelding 1.a en 1.b. De toepassing van het normenkader op deze onderwerpen behelst maatwerk.

Afbeelding 1a Normenkader huishoudelijke ondersteuning 2025

Afbeelding 1b Normenkader huishoudelijke ondersteuning 2025

Abbeelding 2. Activiteiten met gemiddelde frequenties en tijdsbestedingen op basis van het HHM Normenkader.

Tabel 1a Activiteiten en frequenties schoon en leefbaar huis (basisactiviteiten)

Woonruimte	Basisactiviteit	Frequentie/norm	Tijdbesteding in minuten
Afstemming/ sociaal contact/ incidentele activiteiten	Aankomst, vertrek, evt. afstemming derden, contact cliënt en incidentele activiteiten uit tabel 2 die met een frequentie van minder dan 1 x per 8 weken verricht moeten worden	1x per bezoek	21,90
Woonkamer	Stof afnemen hoog	1x per 2 weken	3,70
	Stof afnemen midden	1x per week	8,20
	Stof afnemen laag	1x per week	4,30
	Opruimen	1x per week	4,10
	Stofzuigen	1x per week	8,50
	Dweilen	1x per 2 weken	6,30
Slaapkamer	Stof afnemen hoog	1x per 6 weken	2,20
	Stof afnemen midden	1x per week	3,90
	Stof afnemen laag	1x per week	2,40
	Opruimen	1x per week	2,10
	Stofzuigen	1x per week	4,60
	Dweilen	1x per 4 weken	3,60
	Bed verschonen	1x per 2 weken	8,30
Keuken	Stofzuigen	1x per week	3,10
	Dweilen	1x per week	2,10
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventueel tafel	1x per week	9,70
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1x per week	3,00
	Afval opruimen	1x per week	4,70
Sanitair	Badkamer schoonmaken	1x per week	11,70
	Toilet schoonmaken	1x per week	6,20
Hal	Stof afnemen hoog	1x per week	2,00
	Stof afnemen midden	1x per week	2,30
	Stof afnemen laag	1x per week	1,30
	Stofzuigen	1x per week	3,00
	Trap stofzuigen	1x per week	3,30
	Dweilen	1x per 2 weken	2,40

Tabel 1b Meer inzet - onderdeel van de basismodule

Activiteiten	Tijdbesteding in minuten per week
Enige extra inzet	Tot 30 minuten
Veel extra inzet	Tot 60 minuten

Tabel 1b Minder inzet - onderdeel van de basismodule

Activiteiten	Tijdbesteding in minuten per week
Eigen mogelijkheden cliënt	15 minuten, 30 minuten of 45 minuten
Ondersteuning uit netwerk en/of gebruikelijke hulp	15 minuten of meer

Tabel 2 Activiteiten en frequenties schoon en leefbaar huis (incidentele activiteiten)

Woonruimte	Incidentele activiteit	Frequentie/norm	Tijdbesteding in minuten
Woonkamer	Gordijnen wassen	1x per jaar	20,00
	Reinigen lamellen/luxaflex	2x per jaar	1,10
	Ramen binnenzijde	4x per jaar	12,00
	Deuren/deurposten nat afdoen	1x per 8 weken	1,40
	Meubels afnemen (droog/nat)	1x per 8 weken	5,80
	Radiatoren afnemen	2x per jaar	2,40
Slaapkamer	Gordijnen wassen	1x per jaar	16,80
	Reinigen lamellen/luxaflex	2x per jaar	44,60
	Ramen binnenzijde	4x per jaar	8,90
	Deuren/deurposten nat afdoen	2x per jaar	1,60
	Radiatoren afnemen	2x per jaar	0,60
Keuken	Gordijnen wassen	1x per jaar	10,00
	Reinigen lamellen/luxaflex	3x per jaar	15,00
	Ramen binnenzijde	4x per jaar	5,40
	Deuren/deurposten nat afdoen	1x per 8 weken	1,90
	Radiatoren afnemen	3x per jaar	1,10
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2x per jaar	5,70
	Koelkast (binnenzijde)	3x per jaar	5,40
	Oven/magnetron (binnenzijde)	4x per jaar	3,40
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooit)	1x per jaar	5,70
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - vaatwasser bestendig	2x per jaar	2,00
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - niet vaatwasser bestendig	2x per jaar	0,60
	Bovenkant keukenkastjes	1x per 6 weken	3,30
	Tegelwand (los van keukenblok)	2x per jaar	2,20
Sanitair	Radiatoren afnemen	2x per jaar	1,30
	Tegelwand badkamer afnemen	4x per jaar	4,10
	Gordijnen wassen	1x per jaar	5,00
	Ramen binnenzijde	4x per jaar	0,80
	Reinigen lamellen/luxaflex	3x per jaar	15,00
Hal	Radiator afnemen	2x per jaar	0,60
	Deuren/deurposten nat afdoen	2x per jaar	3,00

Tabel 3 Activiteiten en frequenties nodig voor de wasverzorging

Activiteit	Frequentie per week (aantal)	Indicatieve tijd per keer (min.)	Indicatieve tijd per week (min.)
	1-wasgang	1 persoon	2 personen
Wasgoed sorteren	2	2	2
Was in machine stoppen (incl. aanzetten)	2	4	5
Wasmachine leeghalen	2	3	4
Sorteren naar droger of waslijn	3	3	4
Was in de droger stoppen	1	1	2
Droger leeghalen	2	2	3
Was ophangen	6	6	7
Was afhalen	2	2	2
Was opvouwen	5	11	13
Was opbergen/opruimen	3	7	8
Totaal	28	41	50
Strijken	22	22	22

Tabel 4 Activiteiten en frequenties nodig voor maaltijdverzorging

Activiteit	Indicatieve tijd per keer per dag
Tafeldekken/ maaltijd klaarzetten broodmaaltijd (eten en drinken klaarzetten, afruimen en afwassen)	20 minuten
Tafeldekken/ maaltijd klaarzetten warme maaltijd (eten en drinken klaarzetten, afruimen en afwassen)	20 minuten

Tabel 5 Activiteiten voor verzorgen van minderjarige kinderen

Activiteiten	Tijdbesteding in minuten per activiteit per kind
Naar bed brengen/ uit bed halen	20 minuten
Wassen en kleden	30 minuten
Eten en/of drinken geven	20 minuten (broodmaaltijd) of 25 minuten (warme maaltijd)
Babyvoeding	10 minuten
Luier verschonen	10 minuten
Naar school/crèche brengen/ halen	15 minuten (per gezin)

Tabel 6 Activiteiten en frequenties verzorgen voor praktische hulp

Activiteiten	Tijdbesteding in minuten per activiteit per week
Post verzorgen	5 minuten
Instructie uitvoeren huishoudelijke activiteiten, waaronder omgaan met apparatuur	30 minuten
Hulp bij boodschappen doen (online)	15 minuten